

– At Rógvi fyrst skuldi avheinta heilivág og so fáa hesa sproytuna, tað var ikki serliga motiverandi, tá hann frammanundan ikki var glaður fyri at taka heilivág, greiðir Anna Dánjalsdóttir frá. Hon heldur tað ikki vera rætt, at fólk, ið eru so sjúk, skulu hava ábyrgd av egnum heilivági.

MYND: JENS KRISTIAN VANG

farast skal fram, tá ein sálarliga sjúkur persónur ikki tekur heilivág og gerst sera illa fyri.

– Eg minnst ta einu ferðina, tá Rógvi var so mikið sjúkur og sjálvur ynskti at verða innlagdur, at vit fóru út á psykiatriska depilin við honum. Har sótu vit leingi og bíðaðu, ímeðan starvsfólkini skuldu finna útav, hvat skuldi gerast við Rógva, greiðir Anna Dánjalsdóttir frá. Eftir langa bíðitíð fingur tey at vita, at Rógvi Jacobsen skuldi ígjøgnum kommunulæknaskipanina, og tað heldur Anna Dánjalsdóttir ikki ber til í einum slíkum føri sum við soninum.

– Hann var eitt akutt tilfelli, og tá kann mann ikki fara ígjøgnum kommunulæknaskipanina fyri at fáa hjálp, sigur Anna Dánjalsdóttir, sum var noydd til at taka sonin við heim henda dagin, hóast hann var sera illa fyri. Hon ringdi læknan dagin eftir, og tá bleiv Rógvi Jacobsen innlagdur.

– Har manglar veruliga ein tilbúgv-ing til tey sálarsjúka fólkin, sum hava tørv á bráfeingishjálp, sigur Anna Dánjalsdóttir.

Tilboð mangla

Hóast Rógvi Jacobsen stundum var sera illa fyri sálarliga og tískil ikki kundi hava eitt fast starv eins og onnur fólk, so heldur Anna Dánjalsdóttir tað vera umráðandi, at sálarsjúk ikki verða slept upp á fjall og kenna seg sum ónyttur. Og tað eiga mynduleikarnir at hjálpa við. Anna Dánjalsdóttir heldur, at sálarsjúk ikki verða raðfest ovaliga í tí politisku skipanini, og at hetta kanska kostar meira í síðsta enda.

– Rógvi var intelligentur og dugdi ótrúliga væl eitt nú matematik, alisfrøði og enskt. Eitt stutt tíðarskeið var hann lektiuhjálpar hjá næmingum á studentaskúlanum, men tað bleiv ongantíð til nakað fast, sigur Anna Dánjalsdóttir. Hon filist á, at tað er familja, vinir og kenningar, sum skulu hjálpa tí sálarsjúka at fáa eitt arbeiði, sum viðkomandi megna at hava.

– Skipanin átti at funnið teimum eitt starv, soleiðis at tey føla eina meining við lívinum og kunnu kenna seg til nyttu í samfelagnum, sigur Anna Dánjalsdóttir. Soninum dámdi væl at takast við ymiskt, men sambært

Onnu Dánjalsdóttir manglaðu tilboð til sonin.

– Honum dámdi væl at koma út í ergoterapiina, tí har plagdi hann at mála. Trupulleikin var tann, at har kundi hann bert ganga triggjar mánaðir, eftir at hann var útskrivaður. Tá hesir mánaðirnir vóru farnir, so hevði hann ikki nakað ordiligt at fara til, sigur Anna Dánjalsdóttir.

Fokus á sálarsjúkur

Orsøkin, til at Anna Dánjalsdóttir hevur valt at siga frá søguni hjá Rógva Jacobsen og familjuni í fjølmiðlunum, er, at hon heldur tað vera alneyðug, at ljós verður varpað á henda samfelagsbólkin og tær avbjóðingarnar, sum tey sjúku og teirra avvarandi dagliga uppliva. Mest av øllum ynskir hon, at sálarsjúkur ikki skulu vera tabu, og at tey sálarsjúka á ongan hátt skulu kenna seg sum taparar.

– Ofta haldi eg, at tey sálarsjúka verða uppfatað sum annanklassa borgarar og verða ikki vird, sum eitt-hvørt menniskjað eigur at verða vird. Tað manglar ótrúliga nógv vitan og

upplýsing um sálarsjúkur. Tað er, sum missa tey vanlig rættindi, heldur Anna Dánjalsdóttir. Eisini er tað sambært henni alt ov nógvur óneyðugar forðingar, sum sálarsjúk. Sum dømi nevni hon, at Rógvi ikki kundi fáa ferðatrygging, tá hann skuldi uttanlands saman við familjuni.

– Vit fingur bara at vita, at hann ikki kundi fáa ferðatrygging, av tí at hann hevði verið tilknýttur psykiatrisku deild seinastu tvey árin. Eg skilji bara ikki, at eitt tryggingarfelag so kann geva eitt nú einum hjartasjúkum ferðatrygging, sigur Anna Dánjalsdóttir og harmast um, at vitanin um sálarsjúkur tykist vera so lítil.

– Tað er neyðugt, at vit øll tora at tosa opið um sálarsjúkur, tí tað er ikki nakað, ið eigur at verða tagt burtur. Einans við at tosa um tað, kann vitanin gerast størri, og karmarnir hjá hesum fólkunum betrast, sigur Anna Dánjalsdóttir.

Sendingin »Tá lívið gerst ov tungt« verður endursend sunnukvøldið.